

Nota

Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek

MERELBEKE HUNDELGEMSESTEENWEG (prov. Oost-Vlaanderen) Fase 2

Auteurs: Alyssa Boecksteysn

Projectcode 2018J331

Topografische kaart:	Zie plan in bijlage 1 en 2 in verslag van resultaten bureauonderzoek
Begindatum onderzoek:	22/05/2019
Einddatum onderzoek:	22/05/2019
Relevante termen thesauri:	Nieuwste tijd, proefsleuvenonderzoek
Alle betrokken actoren:	
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE.....	4
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.1.1. Inleiding	4
1.1.2. Vraagstelling.....	4
1.1.3. Randvoorwaarden	5
1.1.4. Geplande werken	6
1.2. WERKWIJZE EN STRATEGIE	7
1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie	7
1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek	8
1.2.3. Gebruikt materiaal.....	9
1.2.4. Inbreng specialisten	10
1.3. ASSESSMENT ONDERZOCHE GEBIED	10
1.3.1. Landschappelijke ligging	10
1.3.2. Historische situering	10
1.3.3. Archeologisch kader.....	11
2. ASSESSMENTRAPPORT	13
2.1. STRATIGRAFIE	13
2.2. ASSESSMENT SPOREN	15
2.2.1. Antropogene sporen.....	15
2.2.2. Natuurlijke sporen.....	19
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	20
2.4. ASSESSMENT STALEN.....	20
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE.....	20
3. DATERING EN INTERPRETATIE	21
3.1. GEMOTIVEERDE INTERPRETATIE VAN VONDSTEN EN SPOREN	21
3.2. CONFRONTATIE MET RESULTATEN BUREAUSTUDIE	21
3.3. SYNTHESE.....	21
3.4. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	21
4. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	23
4.1. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	23
4.2. WAARDERING	23
4.3. KADER VOOR EXPLOITATIE VOOR POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	23
5. SAMENVATTING.....	24
6. BIBLIOGRAFIE.....	25
7. BIJLAGEN	26

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van de geplande aanleg van een nieuw appartementsgebouw binnen het projectgebied. Het bureauonderzoek dat kadert in het archeologisch vooronderzoek werd uitgevoerd door Monument Vandenkerckhove nv en is terug te vinden als bekrachtigde archeologienota (ID 1242)¹. Huidig verslag is de rapportage van de tweede fase van het proefsleuvenonderzoek conform het programma van maatregelen van voornoemde bureaustudie (zie Figuur 1). Voor de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt verwezen naar de bekrachtigde nota van fase 1 (ID 10275).²

1.1.2. Vraagstelling

De bedoeling van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied (Figuur 1). Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Wat is de aard van de sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de bodemopbouw?
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een (goed bewaarde) steentijd artefactensite?
- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van waarderende archeologische boringen? Zo ja, specificeer.
- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van een archeologische opgraving? Zo ja, specificeer.

¹ ACKE B., BARTHOLOMIEUX B., BRUYNINCKX T., 2016.

² DERWEDUWEN N. 2019

Figuur 1: Projectie van het plangebied met fase 1 en 2 op luchtfoto uit 2015 (zie bijlage 1).

1.1.3. Randvoorwaarden

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, werden parallelle ononderbroken proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied geadviseerd. Bij de inplanting bedroeg de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middelpunt tot middelpunt)³. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven waren 1,80 tot 2m breed. In het programma van maatregelen wordt voorgesteld de proefsleuven noordoost-zuidwest aan te leggen. Daarnaast worden extra volgsleuven, dwarsleuven en/of kijkvensters aangelegd om een beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen.

Het doel was om 10% van de onderzoekbare oppervlakte open te leggen door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarsleuven of kijkvensters. Op die manier zou 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht worden en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site.

³ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.⁴

De grond wordt gescheiden afgegraven (teelaarde, moederbodem) en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Voor het grondwerk werd gebruik gemaakt van een rupskraan met niet-getande kraanbak. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

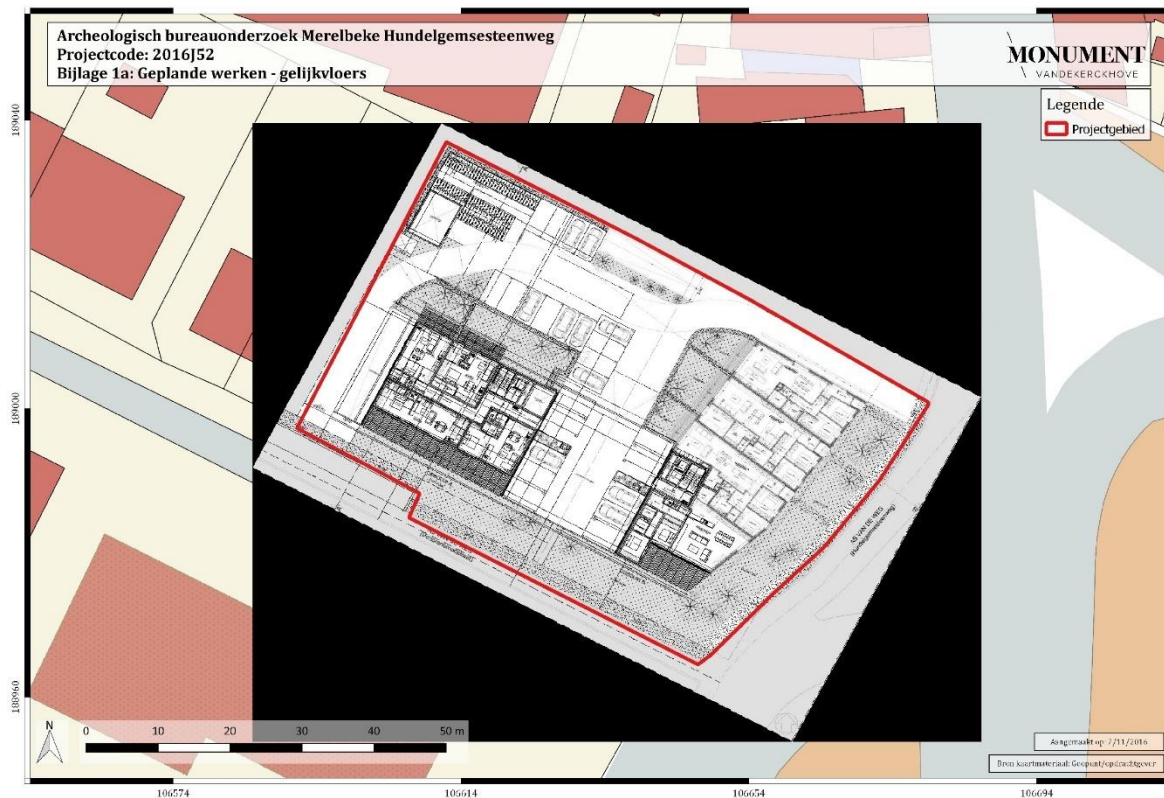
Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes voldoet aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

1.1.4. Geplande werken⁵

Ter hoogte van het projectgebied wordt de nieuwbouw gepland van een appartementencomplex met 42 entiteiten (Figuur 2). De bouwaanvraag zal worden opgesplitst per eigenaar. Dit betekent dat de archeologische rapportering zal worden opgesplitst in twee nota's. twee gebouwen (A en B) zijn aan elkaar verbonden door een gemeenschappelijke in- en uitrit voor de ondergrondse garage. De percelen A en B hebben een oppervlakte van respectievelijk 1747m² en 1517m². Gebouw A omvat een kelderverdieping, een gelijkvloers, een 1e verdieping en een dakverdieping en zal 10 appartementen en 4 studio's herbergen. Gebouw B omvat een kelderverdieping, een gelijkvloers, een 1e en 2e verdieping, een dakverdieping en zal 28 appartementen herbergen. Het complex kent enkel een woonfunctie. De ondergrondse garage met 72 autostaanplaatsen zal beschikken over een aparte inrit (zijde Hundelgemsesteenweg) en uitrit (zijde Verlorenbroodstraat) en strekt zich uit over het volledige projectgebied, met uitzondering van de voortuin. De totale bodemingreep van de parking bedraagt circa 2397m², met een maximale uitgravingsdiepte van 3,70m onder maaiveldniveau.

⁴ HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., 2016.

⁵ ACKE B., BARTHOLOMIEUX B., BRUYNINCKX T., 2016.

Figuur 2: Ontwerp van het geplande appartementsgebouw.

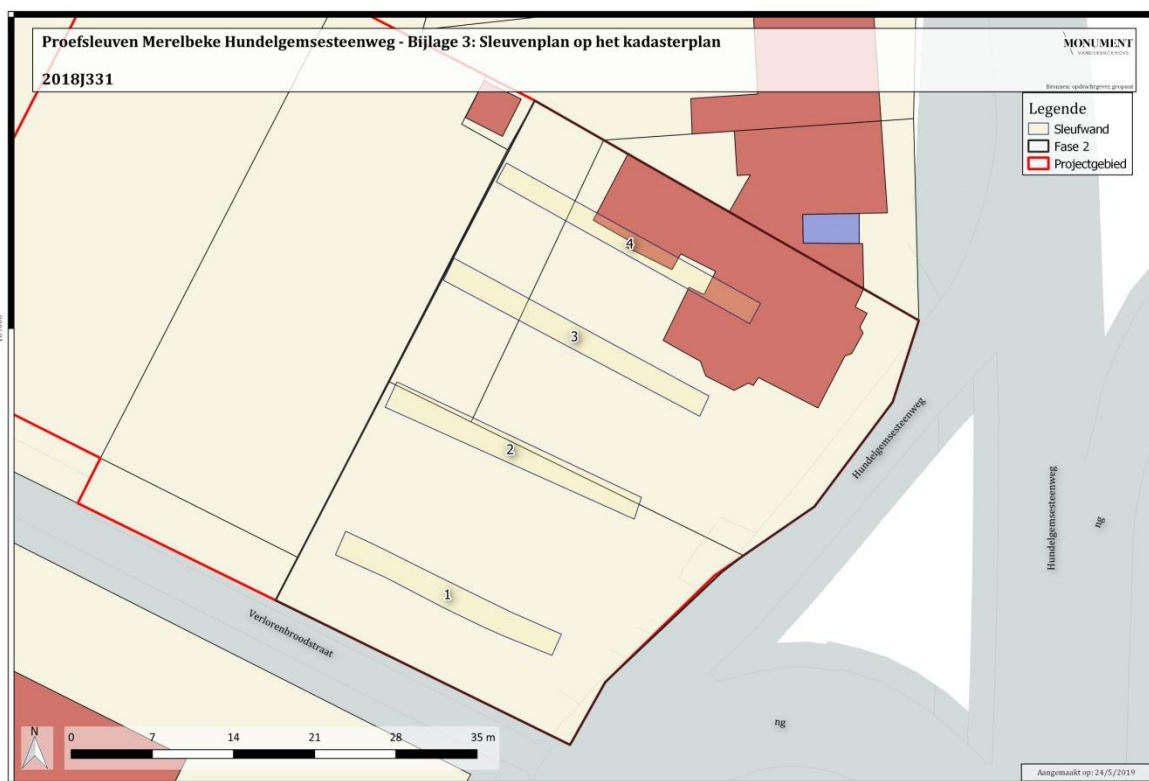
1.2. Werkwijze en strategie

1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek. Hierbij werden vier parallelle, 1,80m brede sleuven met een tussenafstand van ca.15m en een NW-ZO oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen. De eerste fase betreft het westelijk deel en werd reeds in februari 2019 uitgevoerd. De tweede fase betreft het oostelijk deel en is het onderwerp van onderhavig verslag.

De totale oppervlakte van het terrein bedraagt 3420m² (Figuur 3), het oostelijk gedeelte dat tijdens fase 2 werd onderzocht heeft een oppervlak van 1630m². Sleuf 1 had een oppervlakte van 44m², sleuf 2 een oppervlak van 51m², sleuf 3 is 50m² en sleuf 4 is 48m². In totaal werd 193m² archeologisch onderzoek, wat overeenstemt met een dekking van 11,84% van het terrein in fase 2. In totaal werd er in fase 1 en 2 samen 434m² gesleufd, welke goed is voor 12,69% van het volledige projectgebied.

Sleufnummer	Oppervlakte
1	44m ²
2	51m ²
3	50m ²
4	48m ²
Totaal	193m²
Opp. Fase 2	1630m ²
% Fase 2	11,84%
Opp. Gesleufd Fase 1	241m ²
Opp. Fase 1	1790m ²
Opp. Totaal gesleufd	434m²
Opp. Totaal terrein	3420m ²
Totaal %	12,69%

Figuur 3: Sleuvenplan aangeduid op het kadasterplan (zie bijlage 3).

1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd door veldwerkleider Bert Heyvaert en archeoloog-assistent Alyssa Boecksteyns. Tevens werd een beroep gedaan op aardkundige Pierre Legrand. Het veldwerk vond plaats op 22 mei en werd aansluitend gedicht.

Figuur 4: Zicht vanuit het noordwesten op sleuf 2.

1.2.3. Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,80m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Onmiddellijk na het uitgraven werden de sporen opgeschaafd, gefotografeerd (code **MEHU19 2018J331**) en beschreven. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw werden verspreid over het terrein een viertal wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. Gezien de uniformiteit van de bodemopbouw werd tijdens de tweede fase slechts één bodemprofiel geregistreerd, waaruit duidelijk dezelfde stratigrafie naar voren kwam als tijdens fase 1 van het archeologisch vooronderzoek. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Alle vondsten werden gerecupereerd per context en in een vondstenzakje gestoken samen met een vondstenkaartje. Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW) werd gedaan door middel van een GPS toestel.

1.2.4. Inbreng specialisten

Aardkundige Pierre Legrand stond in voor de registratie en interpretatie van de gezette bodemprofielen.

1.3. Assessment onderzochte gebied⁶

1.3.1. Landschappelijke ligging

Merelbeke is centraal gelegen in de provincie Oost-Vlaanderen en kent twee grote wijken: Flora en Kwenenbos. Het projectgebied situeert zich in de wijk Flora in het noorden van de gemeente. Het onderzoeksgebied is gelegen nabij de Ringvaart en de Ter Handbrug die de wijk verbindt met Merelbeke-centrum.

Merelbeke is gelegen aan de Boven-Schelde, waarbij de rechteroever de westelijke gemeentegrens vormt. Het landschap kent een hoogteverschil tussen de vlakke alluviale Scheldevallei en het golvend reliëf tussen +8m en +30m TAW. Het onderzoeksgebied is ten noorden van de Schellebellebeek gelegen en ongeveer 225m ten zuidwesten van de Keiberg. Op circa 750m ten oosten van het onderzoeksgebied stroomt de Schelde. Het terrein zelf helt ook af richting de Schelde met een hoogte van +10m TAW in het oosten en +8.92m TAW in het westen. De bodemkaart spreekt over een bebouwde zone, maar de onmiddellijke omgeving staat gekarteerd als vochtige zandbodems van het type Zch of Zdp.

1.3.2. Historische situering

Tegen het einde van de 7e eeuw en het begin van de 8e eeuw begon de kerstening en de missionering door Sint-Amandus langsheen de Schelde. Nabij de van Frankische oorsprong 'Stede ter Hagen', gelegen in de vruchtbare Scheldemeersen, werd een kerk opgericht. In 1071 werd deze kerk heropgebouwd. Een oorkonde uit 1108 geeft aan dat het patronaatsrecht over de kerk van Merelbeke bij de Gentse Sint-Pietersabdij berustte. Afgezien van de verspreide bewoning was er vermoedelijk al sinds de vroege middeleeuwen een grote woonkern gesitueerd nabij de dries van de Kerkstraat, en ten zuiden ervan, ter hoogte van de wijk 'de cleye' tussen de Gaverse- en de Hundelgemsesteenweg. De oudste vermelding Merlebeke dateert van 1101, en zou betekenen 'beek van het meertje'. De heerlijkheid Merelbeke behoorde van de 12e tot de 14e eeuw toe aan de familie van Merelbeke, nadien was ze tot de 17e eeuw in het bezit van de familie Van der Cameren, gevolgd door families Triëst, Damarin en tenslotte Van den Bogaerde.

Merelbeke had veel te lijden onder de politieke onrust in het Gentse. In maart 1382 kwam Gent in opstand tegen de Graaf van Vlaanderen. Opstandelingen die Ronse hadden geplunderd,

⁶ DERWEDUWEN N., 2019; Voor de uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar het verslag van resultaten bureaustudie met ID 1242 (projectcode 2016J52).

werden in Merelbeke verrast door de troepen van de graaf waarbij een bloedbad volgde. In 1452 kwam het opnieuw tot een gevecht tussen Gentenaren en het leger van Philips de Goede. De Gentse opstandelingen die na de Slag bij Gavere op de vlucht sloegen, werden aan de huidige Molenhoek te Merelbeke ingehaald. En het kwam nogmaals tot een militair treffen in Merelbeke toen het graafschap Vlaanderen in 1483-1492 in opstand kwam tegen het regentschap van de aartshertog van Oostenrijk en keizer van het Heilig Roomse Rijk, Maximiliaan I.

Vanaf de 16e eeuw verbleven heel wat Gentse gegoede inwoners in het beboste Merelbeke waar ze buitenverblijven en lusthuizen bouwden. Tijdens de beeldenstorm 1566 werd ook de kerk van Merelbeke niet gespaard. Na een woelige periode werden in 1583 soldaten ondergebracht in het kasteel van Merelbeke ter bescherming van de bevolking. Na de Spaanse successieoorlog volgde een periode van betrekkelijke rust. In 1794 werd het gebied voor het eerst bij Frankrijk geannexeerd. Kenmerkend voor de 19e eeuw was de industriële revolutie. Merelbeke was een overwegend agrarische gemeente met vooral kleine hoeves.

Binnen de contouren van het projectgebied zijn reeds op de Ferrariskaart twee gebouwen aangegeven. Deze ruimen plaats voor bloemisterijen en serres zoals te zien op de topografische kaart uit 1910. De buurt werd tot omstreeks 2000 gedomineerd door deze serres ter hoogte van het plangebied. Met uitzondering van twee woningen bleef het plangebied sindsdien braak liggen.

1.3.3. Archeologisch kader

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische ingrepen geweest in het verleden. De enige gekende archeologische locatie in de wijk Flora is de Verlorenbroodhoeve (CAI 151311). Deze hoeve, die minstens tot in de 13e eeuw teruggaat, staat op de kaart van Horenbault aangegeven als een site met vierkante walgracht.

Net ten zuiden van de Ringvaart zijn meer archeologische vindplaatsen gekend. Op de Axxes-site, zo'n 380m ten zuidoosten van het projectgebied, werd een grafheuvel uit de bronstijd aangetroffen (CAI 32391). Bij verdere testputten werden eveneens sporen van een Gallo-Romeinse nederzetting uit de midden Romeinse tijd aangesneden. Bij het uitgraven van de Ringvaart werden enkele lithische vondsten gerecupereerd daterend uit het midden-paleolithicum (CAI 156806). Daar vlakbij, aan de brug, werden een 50-tal urnen opgegraven (CAI 32394) en een Romeins brandrestengraf (CAI 37098). Ook nabij het huidige dorpscentrum zijn een aantal vindplaatsen gekend uit de midden-Romeinse en middeleeuwse periode.

In de ruimere omgeving zijn er nog verschillende archeologische vindplaatsen gekend zowel in de gemeente Merelbeke alsook in de nabijgelegen buurgemeenten Zwijnaarde, Gentbrugge en Melle. Zo konden onder meer aan de hand van luchtfotografische prospecties uitgevoerd

door de Universiteit Gent verschillende circulaire structuren herkend worden die geïnterpreteerd worden als grafheuvels uit de bronstijd.

Het potentieel van de regio op archeologisch gebied is duidelijk. Vooral op de hoger gelegen zones was er al vroeg bewoning. De meeste vindplaatsen dateren uit de Romeinse en (vroeg)midleeeuwse periode, maar verschillende vondsten en/of sporen uit de steentijd (paleolithicum en neolithicum) en metaaltijd (bronstijd en ijzertijd) geven aan dat het gebied reeds veel vroeger bewoond werd. Het projectgebied zelf ligt in de nabijheid van de vindplaats van een grafheuvel uit de bronstijd en een nederzetting uit de Romeinse periode.

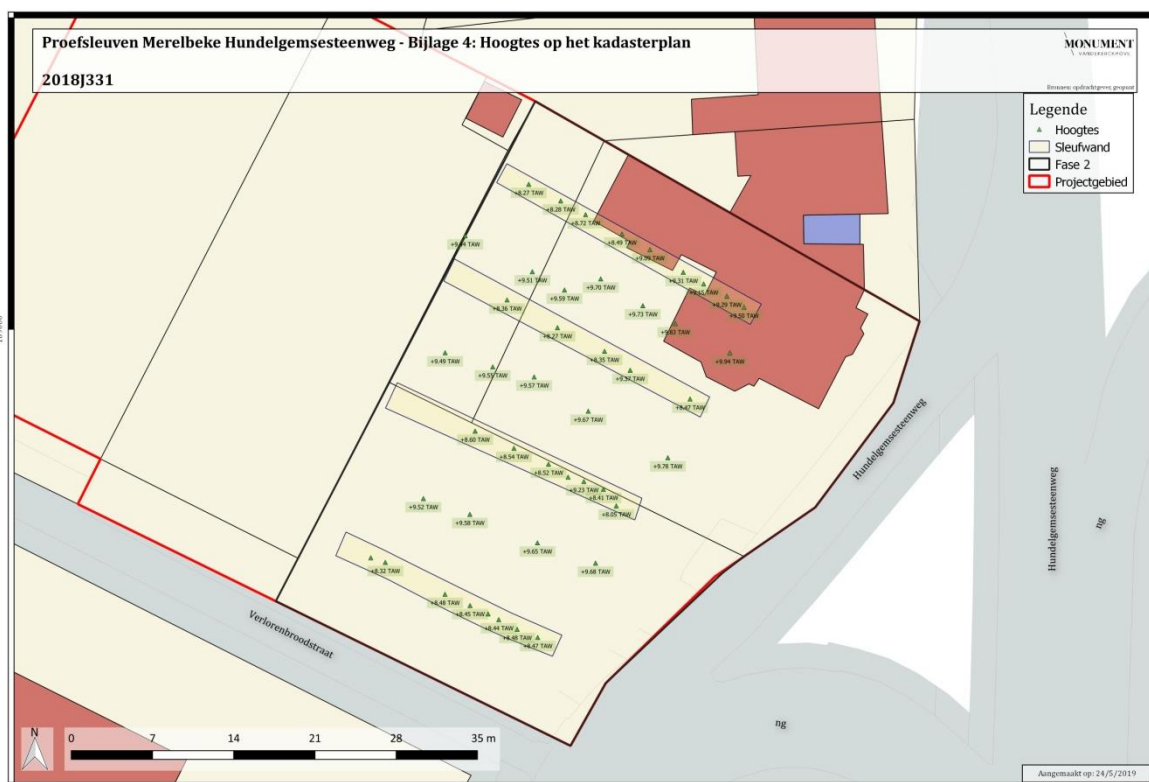
2. ASSESSMENTRAPPORT

2.1. Stratigrafie

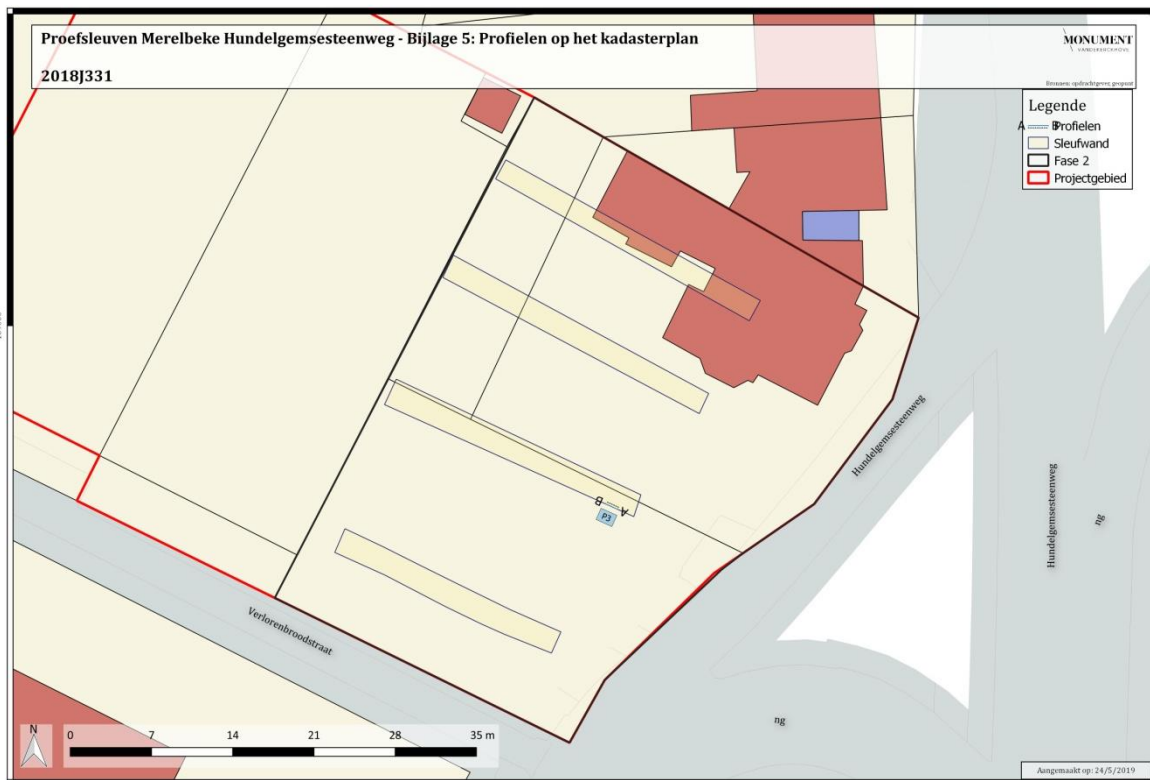
Het terrein helt licht af in westelijke richting. Langsheen de oostelijke grens van het plangebied bereikt het maaiveld een hoogte van ca. +9,8m TAW, langsheen de westelijke grens van het onderzoeksgebied bedraagt dit ca. +9,5m TAW.

De bodemopbouw binnen het plangebied kenmerkt zich door een uniforme stratigrafie. Deze wordt besproken aan de hand van profiel 3. De locaties van de aangelegde profielen wordt weergegeven Figuur 6.

Profiel 3 (Figuur 7) heeft een A – Ah – E – Bs – C structuur. De eerste antropogene laag (A) heeft een dikte van ongeveer 25 tot 45cm en is donkerbruin van kleur. Hieronder is er een tweede antropogene laag (Ah) aanwezig welke is aangerijkt is met organisch materiaal. Deze is zeer donkerbruinzwart van kleur en heeft een dikte van 15cm. Onder deze antropogene lagen is er een uitlogingshorizont (E) te situeren. Deze is licht bruinig wit van kleur en heeft een dikte tussen de 5 en de 25cm. Verder is er een zeer dunne aanrijkingshorizont (Bs) aanwezig met een dikte van 5cm met een donker wittige oranje kleur. Hieronder is de moederbodem (C) te vinden, welke een licht oranjige witte kleur.

Figuur 5: Hoogtes aangeduid op het kadasterplan (zie bijlage 4).

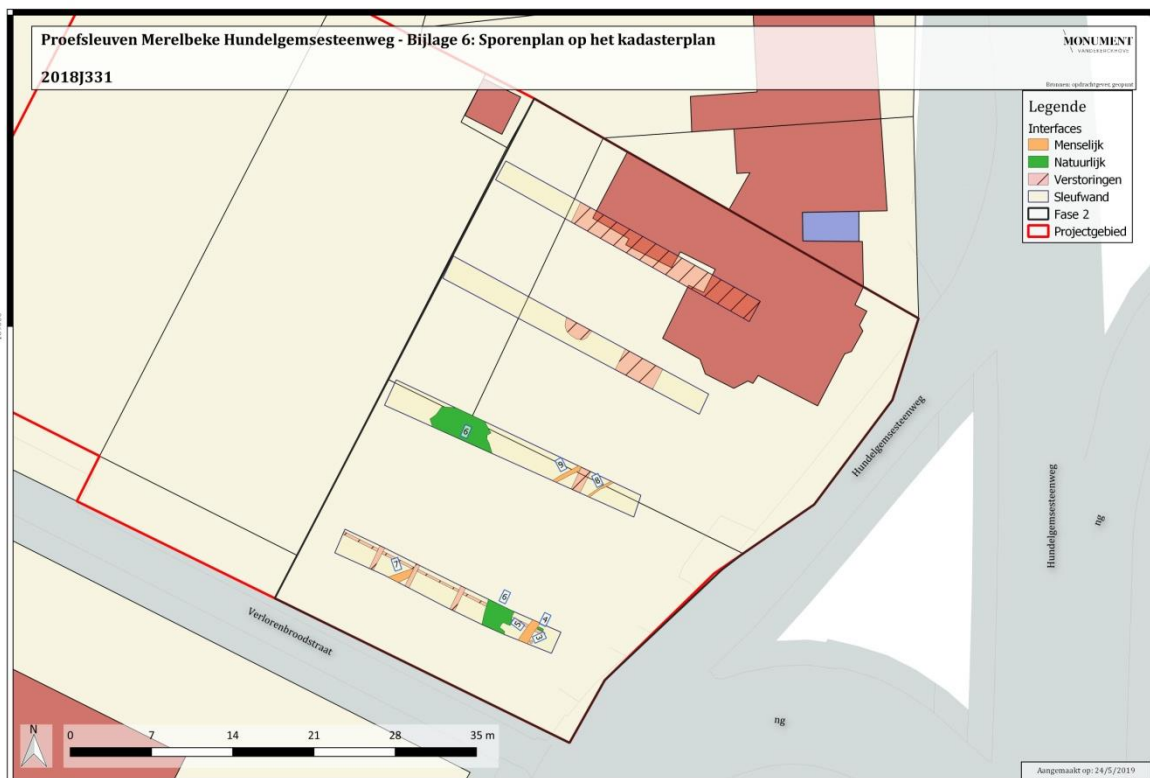
Figuur 6: Profiel aangeduid op het kadasterplan (zie bijlage 5).

Figuur 7: Profiel 3, sleuf 2.

2.2. Assessment sporen

In totaal konden 7 grondsporen opgetekend worden in sleuf 1 en 2. Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen. Het gaat om de archeologische resten van drie greppels, een gracht, twee natuurlijke sporen en een paalspoor. In sleuf 3 en 4 werden geen sporen aangetroffen. De uitbraak van het woonhuis in de meest noordoostelijke hoek van het plangebied zorgde voor een aanzienlijke verstoring van het archeologisch niveau. De beschrijving van de sporen kan gevolgd worden op Figuur 8.

Figuur 8: Sporenplan aangeduid op het kadasterplan (zie bijlage 6).

2.2.1. Antropogene sporen

Spoor 3 (Figuur 9 en Figuur 10) is een paalspoor dat werd aangetroffen in sleuf 1, vlak naast de gracht met spoornummer 5. Het spoor met diameter 30cm, heeft een lichtbruine, vrij uigeloogde vulling. Na couperen bleek het spoor nog ca. 10cm diep bewaard onder archeologisch niveau.

Spoor 5 (Figuur 11) is een gracht met een donker zwartbruine vulling en een diameter van ongeveer 75cm. Deze is noordoost-zuidwest georiënteerd.

Sporen 7 (Figuur 12), 8 en 9 (Figuur 13 en Figuur 14) zijn greppels met een noordwest-zuidoost oriëntatie. Ze hebben een donkerbruine vulling en zijn respectievelijk 60, 30 en 40cm breed. Spoor 9 werd gecoupeerd en had een diepte van 15cm. Op basis van hun scherpe aflijning kan een (sub)recente datering verwacht worden.

Figuur 9: Spoor 3, sleuf 1.

Figuur 10: Spoor 3, sleuf 1, coupe.

Figuur 11: Spoor 5, sleuf 1.

Figuur 12: Spoor 7, sleuf 1.

Figuur 13: Spoor 9, sleuf 2.

Figuur 14: Spoor 9, sleuf 2, coupe.

2.2.2. Natuurlijke sporen

Spoor 4 (Figuur 15) is een ovaal spoor met in de kern een donkere zwarte vulling en aan de randen een eerder grijswitte vulling. Dit zou een restant kunnen zijn van de podzol die op het terrein werd aangetroffen. Ter hoogte van spoor 6 (Figuur 16) konden ook nog de resten van een podzolbodem geregistreerd worden.

Figuur 15: Spoor 4, sleuf 1.

Figuur 16: Spoor 6, sleuf 2 met zicht op de podzolbodem in vlak.

2.3. Assessment vondsten

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

3. DATERING EN INTERPRETATIE

Op het onderzoeksterrein werd een matig droge zandbodem aangetroffen onder een A-horizont. Het archeologisch niveau bevond zich tussen de +8,30m en de +8,60m TAW.

Binnen het plangebied werden naast een gracht en drie greppels slechts één paalkuil aangetroffen. Aangezien er geen vondstenmateriaal werd gerecupereerd, is het niet mogelijk deze sporen precies te dateren.

3.1. Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen

Binnen het plangebied werd een gracht, drie greppels en een paalspoor aangetroffen. Bij gebrek aan vondstenmateriaal is het helaas niet mogelijk om deze precies te dateren. De afwezigheid van duidelijke bewonings- of andere sporen en het gebrek aan vondstmateriaal wijst erop dat het onderzoeksterrein in het verleden niet in gebruik was.

3.2. Confrontatie met resultaten bureaustudie

In de bureaustudie werd op basis van de bodemkaart gesteld dat de bodem op het onderzoeksterrein bestaat uit een matig droge zandbodem met verbrokkelde B-horizont of mogelijks uit matig natte zandbodems zonder profielopbouw. Tijdens het onderzoek werd inderdaad een matig droge zandbodem aangetroffen met een E en een Bs horizont.

De bureaustudie kon geen uitsluitsel geven over het al dan niet aanwezig zijn van een archeologische site op het terrein en/of in hoeverre de voormalige constructies het bodemarchief hadden verstoord. Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat er wel degelijk sprake is van verstoring in de bodem onder de vorm van muren, leidingen en putten. Echter daar waar het bodemarchief nog intact was, werden geen noemenswaardige antropogene sporen aangetroffen.

3.3. Synthese

Binnen het deel van het plangebied dat in fase 2 werd onderzocht werden 4 parallelle proefsleuven aangelegd. Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bracht slechts een beperkte hoeveelheid archeologische sporen aan het licht. Deze zijn echter te beperkt om verder archeologisch vervolgonderzoek te adviseren.

3.4. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
Ja, er werd een gracht, drie greppels en een paalspoor aangetroffen tijdens het onderzoek.

- Wat is de aard van de sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?
De sporen zijn te gering om de aard en functie hiervan te bepalen.
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
De sporen zijn redelijk goed bewaard.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
Nee, de sporen maken geen deel uit van een structuur.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
Door het gebrek aan vondstenmateriaal is het niet mogelijk om de sporen precies te dateren.
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
De greppels en gracht kunnen geïnterpreteerd worden als oude perceelsgrachten, wat er op zou wijzen dat de perceelsindeling in het verleden anders was.
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
Ja, de recente bebouwing op het terrein heeft de ondergrond zwaar verstoord. De funderingen van de huizen, leidingen, putten en dergelijke waren nog in de ondergrond aanwezig, vooral is sleuf 3 en 4.
- Wat is de bodemopbouw?
De bodem bestaat uit twee antropogene lagen met hieronder een uitlogingshorizont (E) en een aanrijningshorizont (Bs). Meer info is te vinden in punt 2.1. Stratigrafie.
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een (goed bewaarde) steentijd artefactensite?
Nee, er zijn geen aanwijzingen dat er een steentijdsite op het terrein aanwezig is.
- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van waarderende archeologische boringen? Zo ja, specificeer.
Nee, er wordt geen verder onderzoek geadviseerd in de vorm van waarderende archeologische boringen.
- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van een archeologische opgraving? Zo ja, specificeer.
Nee, er wordt geen verder onderzoek geadviseerd in de vorm van een archeologische opgraving.

4. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING

4.1. Aard van de potentiële kennis

De kennisvermeerdering na dit archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bestaat erin dat het terrein zwaar verstoord is door de voormalige bebouwing. Desondanks werden er een aantal sporen aangetroffen op de niet verstoorde delen.

4.2. Waardering

De prospectie met ingreep in de bodem leverde het bewijs dat de gronden zwaar verstoord zijn door de recente bebouwing op het terrein. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd.

4.3. Kader voor exploitatie voor potentieel op kennisvermeerdering

Verder onderzoek op het projectgebied wordt niet aanbevolen en zou niet leiden tot een vermeerdering van de kennis.

5. SAMENVATTING

Op basis van de geplande bodemverstoring ter hoogte van de Hundelgemsesteenweg 346-348 te Merelbeke werd op basis van een grondige bureaustudie besloten dat een prospectie met ingreep in de bodem onder de vorm van proefsleuven noodzakelijk was. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van 3390m². Bij het uitvoeren van de 1ste fase waren enkel de westelijke percelen toegankelijk. Dit verslag bevat de resultaten van fase 2, waarbij de oostelijke helft (ca. 1630m²) werd onderzocht.

Op het terrein werden 4 sleuven aangelegd met NW - ZO oriëntatie. In totaal konden bij het proefsleuvenonderzoek 5 sporen opgemeten worden verspreid over 2 sleuven, namelijk drie greppels, een gracht en een paalspoor. Op basis van de gezette profielen kon een A – Ah – E – Bs – C structuur vastgesteld worden. Er is dus een intacte bodemopbouw aanwezig op het terrein met een beginnende podzol, welke bestaat uit een uitlogingshorizont en een zeer dunne aanrijkingshorizont. Het terrein was over het algemeen zwaar verstoord door de recent bebouwing.

Wegens het gebrek aan relevante archeologische sporen wordt er verder geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. Er dienen geen bijkomende maatregelen genomen te worden.

6. BIBLIOGRAFIE

ACKE B., BARTHOLOMIEUX B., BRUYNINCKX T., 2016. *Merelbeke Hundelgemsesteenweg (prov. OOST-VLAANDEREN) Verslag van resultaten bureauonderzoek, 2016J52, OE IDnr 1242* , Ingelmunster.

DERWEDUWEN N., 2019. *Merelbeke Hundelgemsesteenweg (prov. OOST-VLAANDEREN) Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek, 2018J331, OE IDnr 10275*, Ingelmunster.

7. BIJLAGEN

Projectcode	2018J331
Onderwerp	Plannenlijst
Bijlage	1
Onderwerp/type	Situering plangebied op luchtfoto 2015
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2019
Bijlage	2
Onderwerp/type	Situering plangebied op GRB
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2019
Bijlage	3
Onderwerp/type	Sleuvenplan
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2019
Bijlage	4
Onderwerp/type	Sleuvenplan met aanduiding van de hoogtes
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2019
Bijlage	5
Onderwerp/type	Sleuvenplan met aanduiding van de profielen
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2019
Bijlage	6
Onderwerp/type	Algemeen sporenplan op GRB
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2019
Bijlage	7
Onderwerp/type	Referentieprofiel
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal

Datum	29/05/2019
Bijlage	8
Onderwerp/type	Sporelijst
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2019
Bijlage	9
Onderwerp/type	Fotolijst
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	29/05/2019

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem:

<http://www.monarcho.be/web/monument/archeologie/public/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%2275026b04-0bf1-4899-8b56-a9d200e1d9fd%22%7D>